

RECONSTRUIR BRASIL DESPRÉS DEL COLP

Albert Sansano

“E l que la tra-
gèdia de
1964 i la
farsa de 2016
tenen en

comú és l'odi contra la democràcia. Els dos episodis revelen el profund menyspreu de les classes dominants brasileres cap a la democràcia i la voluntat popular”.

Aquesta frase, escrita per Michel Löwy el passat mes de maig, resumia el que ha succeït a Brasil des que Dilma va assumir el seu segon mandat en 2014. I és que la desestabilització del Govern brasiler es va posar en marxa des del mateix moment en què el líder dels conservadors va ser derrotat en les eleccions presidencials. Les classes dominants, acostumades a governar Brasil des de l'època colonial, no podien consentir un nou període de profundes transformacions socials i un procés d'integració regional, Mercosur, que amenaçava els mercats monopolistes.

I van buscar fórmules. La idea de la bota militar ja no era l'eixida. No obstant això, el precedent de Paraguai els va fer pensar en altres eixides: les “dictablanes” emparades per parlaments titelles. No oblidem l'assaig preliminar del colp institucional a Fernando Lugo en 2012. Després de mesos de protestes i vetos contra els

colpistes, va normalitzar el seu escenari internacional. I el parlament brasiler era un escenari ideal per a repetir l'experiència.

I així va ser, la campanya orquestrada pels mitjans de comunicació, controlats per la dreta reaccionària, evangèlica o monopolista, i per gran part del poder judicial, va avançar fins a aconseguir que una presidenta que no es trobava imputada en cap delictes, fóra jutjada per un Congrés en què al voltant del 60% dels seus representants té causes judicials pendents, gran part d'aquestes per corrupció. Els qui vam poder assistir atònits a les seues mediocres intervencions en el Congrés prèvies a la votació, vam veure com, mentre cridaven recordant algun dels seus familiars, explicaven que destituïen la presidenta per acabar amb la corrupció i moralitzar el país.

Aquella setmana, el Senat va finalitzar el xou. No sé si per a llavar la seua consciència o intentar frenar la resposta popular als carrers, que ja està succeint, violentament reprimida, van decidir apartar Dilma de la presidència i no inhabilitar-la políticament. Potser el seu objectiu, prendre novament el poder, ja estava aconseguit? Ara, s'obri a Brasil un període complex i ple d'incerteses. Els qui confiaven

en la recuperació de l'economia una vegada que el PT està fora del poder, estan enganyats. Tot procés d'estabilització econòmica necessita d'estabilitat política, i el titella de la dreta, el traïdor vicepresident Témer, investit ara com a president, ho té difícil per arribar a les eleccions de 2018. El seu rebuig popular abans del colp ja era de més del 70% i ara haurà d'enfrontar-se a la resposta política i sindical, que sense dubtes radicalitzarà les seues accions davant dels intents de desenvolupar el seu programa de retallades socials i privatitzacions.

Però l'esquerra no va a tindre-ho fàcil per a recuperar el poder. El mes d'octubre seran les eleccions municipals i a elles, com és natural en totes les democràcies en els temps de pau, les esquerres es presenten

dividides. Com assenyala Boaventura de Sousa, i d'això en sabem molt en el nostre país, «algunes branques d'aquesta família tenen fins i tot més tradició de pactes amb la dreta que amb altres branques de la família. Al contrari, en períodes de dictadura els enteniments han sigut freqüents, encara que acaben una vegada finalitzat el període dictatorial».

Ací radica la nostra esperança i la dels que militen en l'esquerra política i sindical brasiler: que l'exemple de moviments pactistes de l'esquerra, com l'uruguaià, el grec o el portuguès, es desenvolupi a partir d'aquest moment de dictadura refinat i que els esforços que van donar lloc al Front Brasil Popular o Front Poble sense Por cristal·litzen en una aliança política com més prompte millor. ■